

Examenul de bacalaureat 2010

Proba E - c)

Proba scrisă la Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, specializările: muzică, coregrafie, arta actorului, arhitectură arte ambientale și design, arte plastice, arte decorative; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animato, instructor pentru activitățile extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

Varianta 9

- Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Astfel, pașoptiștii nu au exprimat nicio ostilitate față de sultan și chiar și-au declarat intenția de a respecta toate obligațiile tratatelor încheiate cu acesta; nu au putut însă să-și ascundă ostilitatea față de Rusia și [ca urmare] au cerut să se pună capăt regimului instituit prin Regulamentele Organice (...). Pașoptiștii enumerau apoi principiile pe baza cărora intenționau să așeze Principatul [Țara Românească] pe o cale nouă (...): egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor; (...) o largă participare la viața publică prin lărgirea drepturilor electorale; libertatea presei, a cuvântului și a întrunirilor (...); desființarea tuturor rangurilor și titlurilor nobiliare; alegerea domnitorului din orice categorie a populației pe termen de cinci ani.

Proclamația de la Islaz a fost un program caracteristic pentru intelectualii (...) de la 1848, datorită accentului pus pe libertățile individuale, încrederii în bunele instituții și prevederilor sale privind un rol sporit pentru cetățean în treburile publice.”

(Keith Hitchins, *România 1774-1866*)

B. „Pentru legitimarea actului de la 11 februarie [abdicarea domnitorului Al. I. Cuza] și demonstrarea necesității aducerii în țară a unui prinț străin, au fost trimise delegații în străinătate. (...) Între timp plebiscitul (...) care a confirmat, cu majoritate covârșitoare, alegerea lui Carol (...) ca domn al României, a pus iarăși Europa în fața unui fapt împlinit.

Consolidarea și recunoașterea noii situații erau cu atât mai necesare cu cât (...) mișcarea separatistă, manifestată la Iași (...), a reliefat primejdia care amenința unitatea și integritatea statului român. (...)

Constituția din anul 1866 proclama principiul monarhiei ereditare în favoarea principelui Carol de Hohenzollern-Sigmaringen și a moștenitorilor săi. În cuprinsul său (...) proclama libertățile și drepturile fundamentale ale cetățeanului, suveranitatea națională, guvernământul reprezentativ (...), responsabilitatea ministerială.”

(Gh. Platon, *Istoria modernă a României*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa A, programul din Țara Românească, prezentat în 1848. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, acțiunea prin care România a pus Europa în fața faptului împlinit. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa A, respectiv din sursa B, câte o informație referitoare la cetățean. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea conform căreia domnitorul/ principele provine din toate categoriile sociale, selectând, din această sursă, două informații aflate în relație cauză - efect. **6 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate ideea conform căreia domnitorul/ principele provine din toate categoriile sociale, selectând, din această sursă, două informații aflate în relație cauză - efect. **6 puncte**
6. Menționați două acțiuni la care participă românii în relațiile internaționale ale secolului al XX-lea, pentru realizarea României Mari. **4 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român modern s-a implicat în relațiile internaționale din secolul al XIX-lea. (Se punctează pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Pozorne prečitajte nasledovné historické pramene:

A. „Fašistické ideály boli rýchlo prijaté masami ľudí, utvorených zo zmiešaných sociálnych kategórií, ako poľnohospodári, statkári, podnikatelia, veteráni a iní.(...).

Ideologicky sa fašizmus vyjadroval proti sloganu <Sloboda, rovnosť, bratstvo>. (...) Za krátky čas sa Taliansko stáva policajným štátom. Zbierka zákonov bola prepísaná tak, aby zvýhodňovala fašizmus. Všetky vzdelávacie inštitúcie dostali rozkaz brániť režim. Mussolini sa snažil zaistiť, že tento prenikol do každého domu a všetko čo ľudia čítajú predstavuje vlastne jeho myšlienky.”

(C. Misquitta, *Nemilosrdní diktátori*)

B. „Ako šéf vlády, Mussolini už nebol premiérom odhlasovaným v parlamente a zodpovedným pred ním. Nachádzal sa mimo a nad rovinou v ktorej sa nachádzali ministri, ktorí boli jednoduchými vykonávateľmi, on bol poverený kráľom plnou výkonnou mocou a nezávisel len od neho. Dňa 31 januára 1926, jeho zákonodarná moc bola ešte rozšírená. [V Taliansku] ani jeden zákon nemohol byť uvedený bez jeho súhlasu. Taktiež bol splnomocneným vydávať dekréty – zákony, bez kontroly parlamentu. (...) Zbierky zákonov boli upravené v zmysle posilnenia autority, a lokálne práva boli obmedzené v prospech prefektov, ako agentov despotizmu.”

(P. Guichonnet, *Mussolini a fašizmus*)

Opierajúc sa o tieto historické pramene, odpovedajte na nasledovné požiadavky:

1. Za pomoci textu A, uveďte slogan proti ktorému sa ohradzoval fašizmus. **2 body**
2. Za pomoci textu B, uveďte informáciu vzťahujúcu sa na zbierky zákonov. **2 body**
3. Menujte historickú oblasť a jej politického vodcu, na ktoré sa vzťahujú tak text A, ako i B. **6 bodov**
4. Na základe textu A, uveďte jeden názor o fašistických politických praktikách, podporiac ho vysvetlením z textu. **6 bodov**
5. Na základe textu B, uveďte jeden názor o vzťahu medzi výkonnou a zákonodarnou mocou, podporiac ho vysvetlením z textu. **6 bodov**
6. Uveďte dve charakteristiky európskej demokracie, z prvej polovice XX – ho storočia. **4 body**
7. Predstavte politickú praktiku, špecifickú európskej demokracii, v druhej polovici XX – ho storočia. **4 body**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre diplomație și conflict în Evul Mediu și la începuturile modernității, în spațiul românesc, având în vedere:

- menționarea a două instituții centrale înființate în spațiul românesc, în Evul Mediu;
- prezentarea unei acțiuni diplomatice care se referă la spațiul românesc, desfășurate în Evul Mediu;
- precizarea unei cauze a implicării spațiului românesc în conflict, în Evul Mediu și menționarea a două acțiuni militare desfășurate în secolele al XIV-lea - al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul unei acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.]